

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko RDOŚ w Gdańsku
1	Trójmiejski Park Krajobrazowy	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych w Słupsku, Oddział Zespołu w Gdańsku – Trójmiejski Park Krajobrazowy popiera potrzebę utworzenia rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie”, ale prosi o ponowne rozważanie przebiegu jego granic. Dyskusja nad przebiegiem granic rezerwatu trwa od 2023 r. Rozumiejąc argumentację przedstawianą przez Regionalnego Dyrektora oraz administrację Lasów Państwowych w zakresie trudności w zarządzaniu dużym powierzchniowo rezerwatem w warunkach aglomeracji miejskiej, uważamy jednak, że głównymi argumentami, które należy wziąć pod uwagę przy delimitacji granic rezerwatu jest cel jego ochrony. Po ostatniej wizji w terenie, która odbyła się 11 maja 2026 r. w obecności pracowników Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego nie udało się przekonać Państwa do argumentów podnoszonych przez Służbę Parku. Patrząc na sformułowany w projekcie zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody Lasy Sopockie (05.2026) cel jego ochrony „zachowanie fragmentu naturalnego młodogłacjalnego krajobrazu leśnego ze zróżnicowaną rzeźbą terenu i dominacją starodrzewi oraz kompleksu chronionych siedlisk przyrodniczych ...” proponujemy jednak zmodyfikować granicę. W granicach rezerwatu znalazł się rozległy grzbiet wyniesienia morenowego, którym od setek lat biegnie droga Wielkokacka, ale pominięto znaczną część głębokich rozcięć erozyjnych, które świadczą właśnie o tej najbardziej zróżnicowanej rzeźbie terenu. Analiza numerycznego modelu terenu oraz stopnia nachylenia stoków wzgórz wskazuje, że największa część stoków powyżej 20o znalazła się poza granicami rezerwatu (grafika poniżej). Poza granicami rezerwatu znalazły się też nie wymagające żadnej przebudowy żyzne buczyny na stromych stokach (np. wydz. 43f). W czerwcu 2026 r. uzupełniono jeszcze obserwacje dotyczące występowania ślimaka ostrokrawędzistego <i>Helicigona lapicida</i>. Udokumentowano 7 nowych, nie wykazywanych dotychczas stanowisk gatunku w wydzieleniach: 49a, 49b, 44b (2 stanowiska), 43b, 43i, 48h. Analizując ponownie wszystkie argumenty	Uwagi uwzględniono w zakresie proponowanym przez Trójmiejski Park Krajobrazowy wg propozycji wskazanej pismem z dnia 22.05.2026 r. Rozważono dodanie wydzieleń 49 a i 49b. Z uwagi na przebieg ww. wydzieleń na styku z ogródkami działkowymi i funkcjonującymi miejscami parkingowymi, które nie powinny znajdować się na terenie rezerwatu, nie zdecydowano się na włączenie ich w granice, mimo posiadanych walorów. Na ten moment, zasadne wydaje się odsunięcie granicy rezerwatu od ulicy Reja.

		sugerujemy rozważyć kwestię włączenia w granice rezerwatu także wydzieleń 49 a i 49b, z których zrezygnowano z uwagi na sąsiedztwo z parkingiem od strony ul. Reja. Parking usytuowany jest jednak wzdłuż ulicy, na poboczu i rezygnacja z całych wydzieleń o takich walorach wydaje się jednak nieuzasadniona. Analizując wszystkie dane dotyczące celu ochrony rezerwatu: urozmaicenia rzeźby terenu, występowania starodrzewi, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków z nimi związanych należy dojść do wniosku, że rezerwat Lasy Sopockie ma walory na powierzchni znacznie większej niż przedstawiony do konsultacji projekt Zarządzenia. Wnosimy zatem o uwzględnienie argumentów w tym zakresie i poszerzenie granic rezerwatu. Idealnym rozwiązaniem byłoby dowiązanie się do rekomendacji wynikającej z planu ochrony TPK. Rozumiejąc jednak Państwa obawy proponujemy poszerzenie rezerwatu wg propozycji wskazanej pismem z dnia 22.05.2026 r. z rozważeniem dodania wydzieleń 49 a i 49b.	
2	Klub Przyrodników	W związku z konsultacjami społecznymi projektowanego utworzenia rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie”, przedstawiam następujące uwagi: Ochrona rezerwatowa tego obiektu jest jak najbardziej zasadna, lecz proponowana powierzchnia rezerwatu jest zbyt mała, a zaaprobowane granice pomijają cenne przyrodniczo fragmenty, które powinny znaleźć się w rezerwacie. Jesteśmy świadomi, że proponowany rezerwat jest położony w pobliżu dużego ośrodka miejskiego, na terenie intensywnie penetrowanym przez ludzi w celach rekreacyjnych. Uważamy jednak, że nawet w takich warunkach ochrona rezerwatowa większego obszaru – choć wymaga specyficznych rozwiązań – ma sens i da się pogodzić z realizacją potrzeb społecznych. Sensem ochrony jest przede wszystkim umożliwienie naturalnego rozwoju ekosystemów leśnych rezerwatu. Uważamy za możliwe i potrzebne udostępnienie do turystyki i rekreacji dróg leśnych i ścieżek w rezerwacie, nie obserwujemy natomiast w znaczącej skali potrzeb społecznych, które wymagałyby poruszania się poza drogami i ścieżkami. Ochrona rezerwatowa sprawi natomiast, że funkcje społeczne obiektu będą realizowane w środowisku	Uwagi uwzględniono częściowo. Znaczna część wnioskowanych wydzieleń znalazła się w granicach rezerwatu przyrody. Nie włączono w granice rezerwatu okolic sanatorium Leśnik (tj. wydzieleń w oddziale 29) z uwagi na zbyt dużą antropopresję, a także istniejące zagospodarowanie i infrastrukturę. Rozważono również dodanie wydzieleń 49 a i 49b. Z uwagi na przebieg ww. wydzieleń na styku z ogródkami działkowymi i funkcjonującymi miejscami parkingowymi, które nie powinny znajdować się na terenie rezerwatu, nie zdecydowano się na włączenie

	lasu stopniowo odtwarzającego naturalny charakter – sprzyjając wysokiej jakości edukacji i dając możliwości realizacji funkcji rekreacyjnych mieszkańców Sopotu w jeszcze bliższym niż dotychczas kontakcie z przyrodą. Zwracamy uwagę, że na terenie lasów okalających aglomerację Trójmiasta prowadzona jest w tej chwili gospodarka leśna bez planu urządzenia lasu. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku nie poradziła sobie jak dotąd ze stworzeniem takiego projektu planu urządzenia lasu, który byłby zgodny z potrzebami ochrony przyrody i realizacji funkcji społecznych, w tym zgodny z obowiązującym planem ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Pomimo wielu proekologicznych rozwiązań i modyfikacji gospodarki leśnej, stosowanych przez nadleśnictwo Gdańsk, nie ma więc gwarancji, że bez ochrony rezerwatowej walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu będą trwale i skutecznie zabezpieczone. W szczególności, włączenie lasów do otuliny rezerwatu nie stanowi takiego skutecznego zabezpieczenia ich walorów przyrodniczych. Klub Przyrodników wykonywał, na zlecenie Miasta Sopot, dokumentację przyrodniczą tego obiektu, w której zawarliśmy przyrodniczo uzasadniony projekt granic rezerwatu. Zaproponowane przez RDOŚ granice obejmują tylko ok. 1/3 powierzchni pierwotnie proponowanej w tej dokumentacji, w tym pozostawiają poza obszarem chronionym wiele cennych przyrodniczo fragmentów. Cennym walorem przyrody nieożywionej proponowanego w naszej wersji rezerwatu jest rzeźba terenu, w tym szczególnie rozcięcia erozyjne strefy krawędziowej, ze stromymi i bardzo stromymi stokami. Tymczasem, zaproponowanymi przez RDOŚ granicami rezerwatu objęto przede wszystkim wypłaszczenie morenowe w centrum obszaru, pomijając znaczną część, jeśli nie większość, głębokich rozcięć erozyjnych, najbardziej typowych dla tego krajobrazu i jego zróżnicowanej rzeźby. Szczególnie cennym przyrodniczo fragmentem strefy krawędziowej są buczyny porastające strome stoki i wąwozy w oddz. 43 (43f, 43h, 43j) i 29 (29b, g, h, i).	ich w granice, mimo posiadanych walorów. Na ten moment, zasadne wydaje się odsunięcie granicy rezerwatu od ulicy Reja.
--	---	---

		Stanowiska wielu cennych gatunków rzadkich i chronionych mszaków, grzybów, porostów i zwierząt (por. dokumentacja przyrodnicza) koncentrują się szczególnie w oddziałach 48 i 49, pozostawionych w projekcie RDOŚ poza granicami rezerwatu. Bardzo cennym przyrodniczo i zasługującym na ochronę rezerwatową (w tym na ochronę ścisłą) fragmentem lasu jest w szczególności wydzielanie 49b – obecnie jest ono wprawdzie deklarowane przez nadleśnictwo jako fragment wyłączony z pozyskiwania drewna, ale nie stanowi to gwarancji trwałej jego ochrony. Dodatkowo, od naszych współpracowników otrzymaliśmy nowe informacje o stwierdzeniu nieznanych wcześniej stanowisk ślimaka ostrokrawędzistego <i>Helicigona lapida</i> – w wydzieleniach 43i, 43b, 48h, 49a, 49b. Stanowiska te powinny się znaleźć w granicach rezerwatu. Z punktu widzenia funkcjonowania sieci obszarów chronionych uważamy, że nowy rezerwat powinien stykać się z istniejącym rezerwatem Zajęcie Wzgórze, aby wspólnie z nim tworzyć zwartą strefę rezerwatową. Takim potencjalnym łącznikiem są drzewostany w oddziale 48, jest więc to dodatkowy argument za ich włączeniem do rezerwatu. Z powyższych względów pozytywnie opiniujemy utworzenie przedmiotowego rezerwatu, ale wnosimy o powiększenie obszaru obejmowanego ochroną przynajmniej o oddziały 43, 48 i 49.	
3	Osoba fizyczna, Mateusz I.	Zdecydowanie popieram utworzenie rezerwatu "Lasy Sopockie" - zachowanie naturalnych zielonych płuc Sopotu oraz bardzo cennego, zwanego ekosystemu leśnego pełnego starych drzew i gatunków bardzo wrażliwych na gospodarkę leśną (jak spotkany osobiście gnieźnik leśny i śluzowce, m.in. siatecznica okazała), wymaga utworzenia tu rezerwatu. Regularnie spotykane dzięcioły czarne, średnie i zielone, kruki, jastrzębie, puszczyki świadczą o wysokiej wartości tego lasu, i same są pod ochroną prawną, a żyją właśnie w lasach sopockich. Zgłaszam pięć uwag: 1. Na działce ewidencyjnej 29/5 spotkałem 1.08.2024 r. kwiatostan gnieźnika leśnego, to wydzielanie powinno być ściśle wyłączone z gospodarki leśnej	Uwagi uwzględnione częściowo. Fragment działki ewidencyjnej 29/5, 48/2 i 47/5 oraz całe działki 31/1, 32/2, 49/3 znajdują się w otulinie rezerwatu. Otulina, choć nie stanowi formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody, jest buforem pomiędzy rezerwatem i lasami gospodarczymi, w którym sposób prowadzenia ewentualnych prac uwzględni potrzeby ochronne ekosystemu leśnego. Wszystkie

	poprzez rozszerzenie samego rezerwatu bądź formalne regulacje otuliny - trwalsze niż dziesięcioletnie porozumienie z Nadleśnictwem. 2. Na granicy działek ewidencyjnych 31/1 i 32/2 dnia 18.06.2026 spotkałem ślusowce siatecznicę okazałą i (prawdopodobnie) rulika nadrzewnego - ich występowanie jest ściśle zależne od martwego drewna i trwałe wyłączenie tych wydzieleń z gospodarki leśnej oraz zachowanie całego martwego drewna w lesie również przemawia za objęciem tych wydzieleń rezerwatem. 3. Częste spotkania z dzięciołem czarnym, jeleniami i dzikami przemawiają za wartością działki ewidencyjnej 49/3 jako ostoi dla zwierząt - już dziś jest pod mniejszą presją obecności człowieka i pełni taką rolę. Warto, żeby również i na tym odcinku rezerwat miał swoją granicę na ul. Mikołaja Reja. 4. Ciągłość ochrony i występowanie licznych starych drzew i organizmów powiązanych z martwym drewnem przemawia za rozszerzeniem rezerwatu wzdłuż grzbietu prowadzącego działkami ewidencyjnymi 48/2 i 47/5 do rezerwatu Zajęcie Wzgórze, oraz rozszerzeniem otuliny na nieraz ponadstuletnie starodrzewia działek ewidencyjnych 46/1, 50, 51, 57/1, 59, 60 - aż do Drogi Nadleśniczych. 5. Ochrona ekosystemu leśnego o wysokiej wartości oraz obszaru uzdrowiska wymaga możliwego zmniejszenia presji ze strony pojazdów silnikowych: - zakazu ruchu samochodów osobowych ul. Mikołaja Reja co najmniej ponad Rodzinne Ogródki Działkowe (zwł. bardzo intensywnego ruchu w okresie przed świętami Bożego Narodzenia; Nadleśnictwo może sprzedawać choinki z upraw również poniżej granicy lasu) - ograniczenia hałasu z Obwodnicy Trójmiasta przez wiele dni dominującego akustycznie rezerwat i głośno słyszanego nawet 2km od obwodnicy poprzez instalację ekranów dźwiękochłonnych.	prace z zakresu gospodarki leśnej prowadzone w otulinie rezerwatu przyrody muszą być uzgodnione z RDOŚ. Zatem RDOŚ będzie posiadać narzędzie aby ograniczyć czy w uzasadnionych przypadkach wyeliminować prace gospodarcze z terenu otuliny tego konkretnego obiektu. Działki: 46/1, 50, 51, 57/1, 59, 60 - aż do Drogi Nadleśniczych nie były przedmiotem wniosku, dokumentacji projektowej ani też przedmiotem badań terenowych.
--	--	--

4	Stowarzyszenie Dzikie Buk	W związku z ogłoszonymi konsultacjami w sprawie planowanego rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie”, chcemy wyrazić zdecydowane poparcie dla idei utworzenia tego rezerwatu. Kompleks Lasów Oliwsko-Sopockich, w granicach którego planowany jest rezerwat Lasy Sopockie charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą – potwierdzoną w Planie Ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, oraz wysoką wartością społeczną – świadcząc liczne usługi ekosystemowe na rzecz lokalnych społeczności całego Trójmiasta. Obszar ten zasługuje zatem na wyższy poziom ochrony niż ten, który wynika ze statusu parku krajobrazowego. Jednocześnie chcemy jednak wskazać, że: 1. proponowany obszar rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie” jest znacząco mniejszy od kształtu tego rezerwatu wskazanego w Planie Ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i nie obejmuje większości stromych stoków i dolin polodowcowych – które, zgodnie z treścią Planu Ochrony TPK – stanowią wartość zasługującą na ochronę w formie rezerwatu przyrody; 2. ujęcie w granicach rezerwatu obszaru położonego na wschód od proponowanej obecnie granicy, obejmującego wyżej wskazane formy geologiczne, jest również uzasadnione celami społecznymi – wyłączenie tego obszaru z gospodarki leśnej ograniczy ryzyko zalewania dzielnic mieszkaniowych w przypadku deszczów nawalnych; należy bowiem pamiętać, że ryzyko zalewania jest potęgowane przez realizację zabiegów hodowlanych, które – w przypadku stosowania rębni IV i V – związane z są tworzeniem gęstej sieci szlaków technologicznych przyspieszających spływ powierzchniowy wody; 3. poza proponowanymi granicami rezerwatu znalazło się też wiele wydzieleń leśnych charakteryzujących się wysokim wiekiem drzewostanu i wysoką wartością przyrodniczą; 4. w trakcie konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Urząd Miasta Sopotu zdecydowana większość mieszkańców opowiedziała się za utworzeniem rezerwatu Lasu Sopockie w maksymalnym wariacie obszarowym; jednocześnie liczba głosów poparcia dla utworzenia rezerwatu kilkakrotnie przekroczyła	Uwagi uwzględniono częściowo. Znaczna część wnioskowanych wydzielen znalazła się w granicach rezerwatu przyrody. Nie włączono w granice rezerwatu okolic sanatorium Leśnik (tj. wydzieleń w oddziale 29) z uwagi na zbyt dużą antropopresję, a także istniejące zagospodarowanie i infrastrukturę. Rozważono również dodanie wydzieleń 49 a i 49b. Z uwagi na przebieg ww. wydzieleń na styku z ogródkami działkowymi i funkcjonującymi miejscami parkingowymi, które nie powinny znajdować się na terenie rezerwatu, nie zdecydowano się na włączenie ich w granice, mimo posiadanych walorów. Na ten moment, zasadne wydaje się odsunięcie granicy rezerwatu od ulicy Reja. Kwestie wydania zarządzeń udostępniających teren rezerwatu oraz zadań ochronnych są regulowane innymi aktami i nie stanowią części procedury uznawania obszaru za rezerwat przyrody. Zarządzenia w sprawie wyznaczenia szlaków w rezerwacie oraz zadań ochronnych będą
---	---------------------------	--	--

	liczbę głosów krytycznych złożonych czy to w trakcie konsultacji, czy to poza nimi; 5. zgodnie z informacjami zawartymi w projekcie Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gdańsk na lata 2025 – 2034 (który nie został zatwierdzony przez Ministra Klimatu i Środowiska z uwagi na niezgodność z Planem Ochrony TPK), drzewostany Lasów Sopocko-Oliwskich, w tym obszaru objętego granicami rezerwatu Lasy Sopockie w wariantcie maksymalnym, znajdują się bardzo dobrym stanie sanitarnym, w związku z czym zgłaszane przez Nadleśnictwo Gdańsk obawy co do ewentualnych skutków utworzenia rezerwatu wydają się być nieuzasadnione; 6. badania ruchu pieszego i rowerowego na terenie proponowanego rezerwatu, prowadzone w trakcie prac nad Planem Ochrony TPK, pokazały, że przeszło 90% tego ruchu koncentruje się na drogach, szlakach i ścieżkach leśnych; zważywszy, że dokumentacja rezerwatowa stworzona przez Miasto Sopot przewiduje możliwość prowadzenia zabiegów sanitarnych wzdłuż tych ciągów, wyrażane przez Nadleśnictwo Gdańsk obawy co do bezpieczeństwa publicznego wydają się nieuzasadnione; 7. brak jest uzasadnienia dla prowadzenia zabiegów ochrony czynnej polegających na przebudowie drzewostanów w wydzieleniach leśnych, w których skład gatunkowy drzewostanu jest zgodny z siedliskiem, lub wykazuje potencjał do samoistnej przebudowy. W związku z powyższym wnosimy o: 1. jak najszybsze wydanie zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Lasy Sopockie” 2. rozszerzenie proponowanych granic rezerwatu do granic zgodnych z wariantem maksymalnym, wskazanym w przygotowanej przez Miasto Sopot dokumentacji rezerwatowej – zgodnie z wnioskami płynącymi z konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Miasto Sopot	procedowane jako akty wtórne po wejściu w życie zarządzenia RDOŚ w sprawie uznania za rezerwat przyrody.
--	--	---

		3. w razie odmowy uwzględnienia uwagi nr 2 – rozszerzenie proponowanych granic rezerwatu do granic zgodnych z wariantem optymalnym, wskazanym w przygotowanej przez Miasto Sopot dokumentacji rezerwatowej – zgodnie z wnioskami płynącymi z konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Miasto Sopot 4. w razie odmowy uwzględnienia uwagi nr 3 – rozszerzenie proponowanych granic rezerwatu o wszystkie wydzielania oddziałów 45, 49, 48, 43, 35 oraz 29, które nie znalazły się w granicach proponowanych przez RDOŚ, a które były objęte granicami wskazanymi w Planie Ochrony TPK, 5. jednoczesne wydanie zarządzenia o wyznaczeniu w rezerwacie „Lasy Sopockie” szlaków udostępnionych do ruchu pieszego i rowerowego, jak również o udostępnieniu rezerwatu „Lasów Sopockich” do zbioru grzybów i owoców runa leśnego – zgodnie z treścią dokumentacji rezerwatowej złożonej przez Miasto Sopot, 6. niezwłoczne wydanie zarządzenia w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu „Lasy Sopockie”.	
	Osoba fizyczna, Małgorzata Ż.	Dzień dobry, chciałabym wyrazić poparcie dla utworzenia rezerwatu "Lasy Sopockie". Chciałabym, aby rezerwat powstał w granicach wskazanych w planie ochrony Trojmiejskiego Parku Krajobrazowego.	Uwaga uwzględniona częściowo. Granice rezerwatu zostały poprowadzone zgodnie z propozycją Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, wydyskutowaną w ramach prac nad tworzeniem rezerwatu. Granice nie są tożsame z rekomendacjami wynikającymi z planu ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, niemniej obejmują swoimi granicami część rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej moreny dennej.

	Osoba fizyczna, Paweł G.	Pragnę wyrazić swoje pełne poparcie dla inicjatywy utworzenia rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie”. Ochrona tego unikalnego obszaru buczyn na krawędzi Wysoczyzny Morenowej jest kluczowa dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego naszego regionu dla przyszłych pokoleń. Jednocześnie chciałbym zauważyć, że proponowany obszar rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie” jest znacząco mniejszy od propozycji wcześniej prezentowanej (wariant optymalny w.g. Dokumentacji projektowej rezerwatu przyrody „Lasy Sopockie”), która zyskała duże poparcie społeczne. Obecna propozycja zawiera prawie wszystkie obszary płaskie z wariantu optymalnego, a nie obejmuje większości stromych stoków i dolin polodowcowych (Rys. 1), które są niezwykle ważne z wielu powodów: - strome zbocza i doliny stanowią o wyjątkowości młodoglacjalnego krajobrazu. Mają duże walory krajobrazowe, spacerowe; - różne stopnie i kierunki nachylenia zboczy tworzą miejscowe mikroklimaty sprzyjające występowaniu cennej i różnorodnej przyrody; - prace związane z gospodarką leśną, tworzeniem sieci szlaków technologicznych co sprzyja erozji zboczy oraz przyspiesza spływ wody i zwiększa zagrożenie powodziowe. Rys 1. Mapa nachylenia zboczy Rozumiejąc konieczność pogodzenia różnych funkcji i oczekiwań, przygotowałem propozycje terenów do włączenia do ostatecznych granic rezerwatu. Wybierając obszary kierowałem się jednocześnie kilkoma kryteriami, preferowałem obszary jednocześnie: - oddalone od intensywnej zabudowy, mniej uczęszczane i wykorzystywane rekreacyjnie, - obejmujące strome zbocza i doliny, - cenne przyrodniczo (gatunki chronione, rzadkie, charakterystyczne dla lasów naturalnych), - z przeważającymi gatunkami drzew naturalnych dla danego siedliska, - mające czytelne w terenie granice (oparte o drogi, szlaki).	Uwagi uwzględnione w niewielkim zakresie. W granice rezerwatu włączono fragment wydzieleń: 48h, 48d. Pozostałe wydzielienia, o które wnioskowano znajdują się w granicach otuliny rezerwatu, co stanowi bufor pomiędzy rezerwatem i lasami gospodarczymi, w którym sposób prowadzenia ewentualnych prac uwzględni potrzeby ochronne ekosystemu leśnego wraz z jego wszystkimi elementami. Wszystkie prace z zakresu gospodarki leśnej prowadzone w otulinie rezerwatu przyrody muszą być uzgodnione z RDOŚ. Zatem RDOŚ będzie posiadać narzędzie aby ograniczyć czy w uzasadnionych przypadkach wyeliminować prace gospodarcze z terenu otuliny tego konkretnego obiektu, co w pewnym stopniu wypełnia ochronę cennych przyrodniczo gatunków znajdujących się na tym terenie. Kwestie wydania zarządzeń udostępniających teren rezerwatu oraz zadań ochronnych są regulowane innymi aktami i nie stanowią części procedury
--	---------------------------------	---	--

	Jednocześnie wnioskuję o możliwie szerokie udostępnienie rezerwatu dla społeczeństwa, w tym dopuszczenie zbierania grzybów. Sam jestem okolicznym mieszkańcem i korzystam z tego terenu rekreacyjnie. Zależy mi zarówno na jego możliwie największej, skutecznej i trwałej ochronie, zwłaszcza przed gospodarką leśną, jaką daje rezerwat przyrody, a jednocześnie możliwie szerokie udostępnienie dla społeczeństwa. Wnoszę o włączenie następujących obszarów do terenu rezerwatu: Wydzielenia 45b, 49c oraz fragment 49b Wnioskuję o włączenie tych wydzieleń do obszaru rezerwatu ze względu na wysokie wartości przyrodnicze, niską antropopresję, znaczne nachylenia terenu na większości obszaru oraz poprawę czytelności granic w terenie. Uwarunkowania społeczne: Teren ten jest oddalony od osiedli mieszkaniowych. Dodatkowo miejsca przekształcone (młodniki) utrudniają lub uniemożliwiają spacer. Na obszarze jest niewiele ścieżek, które dodatkowo nie są często użytkowane. Walory przyrodnicze: Obszar ten jest uwzględniony w wariancie maksymalnym dokumentacji projektowej. Prawdopodobnie nie został uwzględniony w wariancie optymalnym ze względu na częściowe silne przekształcenie przez gospodarkę leśną. Jednak większość obszaru porastają gatunki drzew naturalne dla tego siedliska (głównie buk) i pomimo przekształcenia fragmentów zachował on wysoką wartość przyrodniczą. Świadczy o tym bogactwo cennych gatunków i ilość stanowisk poszczególnych taksonów. Dodatkowo trzy z nich to gatunki charakterystycznych dla lasów o naturalnym charakterze: <i>Chrysothrix candelaris</i> Złociszek jaskrawy, <i>Homalia trichomanoides</i> Gładysz paprociowaty oraz <i>Nowellia curvifolia</i> Nowellia krzywolistna. Poniżej wynik mojej amatorskiej inwentaryzacji przyrodniczej jedynie kilku wybranych gatunków porostów i mszaków na części powierzchni wydzieleń. Profesjonalna i szersza inwentaryzacja wykaże z pewnością znacznie więcej cennych gatunków.	uznawania obszaru za rezerwat przyrody. Zarządzenia w sprawie wyznaczenia szlaków w rezerwacie oraz zadań ochronnych będą procedowane jako akty wtórne po wejściu w życie zarządzenia RDOŚ w sprawie uznania za rezerwat przyrody.
--	--	---

		Tab. 1. Lista stwierdzonych wybranych gatunków chronionych porostów i mszaków. Kategoria Nazwa łacińska Nazwa polska Ochrona Liczba stanowisk Porosty <i>Chrysothrix candelaris</i> Złociszek jaskrawy OŚ 16 <i>Ramalina cf. farinacea</i> Odnożyca mączysta OC 1 Mszaki <i>Frullania dilatata</i> Miedzik płaski OC 1 <i>Homalia trichomanoides</i> Gładysz paprociowaty OC 5 <i>Leucobryum glaucum</i> Bielistka siwa OC 1 <i>Nowellia curvifolia</i>	
--	--	--	--

	Nowellia krzywolistna OC 1 Rys. 2. Granice terenu proponowanego do włączenia do rezerwatu (czerwona linia) oraz występowanie wybranych gatunków porostów i mszaków. Czytelność granic: Obecnie: Granice są nieczytelne w terenie (nie prowadzą drogami, grzbietami czy dolinami). Dodatkowo granice wydzielen, którymi poprowadzono granicę rezerwatu, mają mocno nieregularny kształt. Po uwzględnieniu propozycji: Włączenie proponowanego obszaru znacznie poprawi czytelność granic, które będzie wyznaczała ul. Reja oraz Szlak Kartuski. Wydzielenia 49a oraz 49b Uwarunkowania społeczne: Obszar położony jest przy ROD i fragmenty proponowanego obszaru przylegające do jezdni są wykorzystywane przez użytkowników ogródków działkowych jako parking. Wyznaczone miejsca parkingowe powinny pozostać poza granicami rezerwatu, aby umożliwić ich dotychczasowe wykorzystanie. Obszar ten nie wygląda na intensywnie eksplorowanych przez użytkowników ogródków działkowych. Na mapie Open Street Map brak ścieżek na tym terenie, nie licząc krótkiego fragmentu szlaku przy zachodnim skraju. Podczas wizji terenowej nie zauważyłem wydeptanych ścieżek pieszych, a wejście na dawną drogę, powstałą podczas prac leśnych (prowadzącą wprost od ROD do wnętrza wydzielenia 49a), jest zarośnięte i nie wygląda na uczęszczane. Dodatkowo teren jest w większości mocno nachylony, częściowo z niską roślinnością i martwym drewnem, co nie sprzyja spacerom. Obszar jest położony na skraju ROD, gdzie jest stosunkowo wąski pas działek. Użytkuje ten teren stosunkowo niewielu działkowców, którzy mają też łatwy i szybki dostęp również do lasów na południe od ROD. Uważam, że dobrym kompromisem między funkcją społeczną a przyrodniczą byłoby włączenie 49a i	
--	---	--

		49 do rezerwatu, a pozostawienie w otulinie wydzieleni 48d, 48i oraz 48h, które pierwotnie także miały należeć do terenu rezerwatu. Przy 48d, 48i oraz 48h jest więcej użytkowników ogródków działkowych. Dodatkowo na terenie tych wydzieleni jest więcej ścieżek, co wskazuje na ich większe wykorzystanie rekreacyjne. Dodatkowo na terenie rezerwatu powinien być dozwolony zbiór grzybów. Fot. 1. Zarośnięta dawna droga technologiczna używana do gospodarki leśnej Rys. 3. Brak ścieżek w wydzieleniach 49a i 49b na Open Street Map Walory przyrodnicze: Na terenie przeważają naturalne dla siedliska lasy bukowe o zróżnicowanej strukturze wiekowej. Wiele buków ma rozmiary bliskie pomnikowym lub większe. Jest stosunkowo dużo martwego drewna, w tym grubego bukowego. Według dokumentacji projektowej jedynie w tych wydzieleniach występuje siedlisko 9160 – grąd subatlantycki (pas wzdłuż ul. Reja) Bogactwo cennych gatunków zostało opisane w Dokumentacji projektowej rezerwatu przyrody „Lasy Sopotkie”. Spacerując zauważyłem stanowiska następujących gatunków: <i>Chrysothrix candelaris</i> Złociszek jaskrawy <i>Frullania dilatata</i> Miedzik płaski <i>Homalia trichomanoides</i> Gładysz paprociowaty <i>Leucobryum glaucum</i> Bielistka siwa Czytelność granic: Włączenie wydzieleni poprawia czytelność granic, które będą przebiegały Szlakiem Saren, ul. Reja i ewentualnie Szlakiem Kartuskim (przy ewentualnym nieuwzględnieniu poprzedniej propozycji włączenia 45b i 49c). Można włączyć także niewielki fragment wydzielenia 48d między Drogą Wielkokacką a Szlakiem Saren. Wydzielenia 31a, 31b, 31d, 31f, 31g, 31h, 31i, 32a, 32b, 32j oraz fragmenty 32l i 32o	
--	--	--	--

	Fragment ten jest możliwie oddalony od osiedli mieszkaniowych. Obejmuje głównie nachylone zbocza i doliny. Jest to przeważnie naturalny dla tego siedliska drzewostan bukowy. Występują tu cenne gatunki roślin. Uwarunkowania społeczne: Obszar jest znacznie oddalony od osiedli mieszkaniowych. Główny ruch rekreacyjny koncentruje się na drogach, które są granicami proponowanego obszaru. Walory przyrodnicze: Jako dodatek do dokumentacji projektowej przedstawiam dane o występowaniu kilku wybranych gatunków porostów i mszaków, które zaobserwowałem podczas spacerów. Tab. 1. Lista stwierdzonych wybranych gatunków porostów i mszaków. Kategoria Nazwa łacińska Nazwa polska Ochrona Porosty <i>Chrysothrix candelaris</i> Złociszek jaskrawy OŚ Mszaki <i>Frullania dilatata</i> Miedzik płaski OC <i>Homalia trichomanoides</i> Gładysz paprociowaty OC <i>Leucobryum glaucum</i> Bielistka siwa OC	
--	---	--

	Porella cf. platyphylla Parzoch Szerokolistny OŚ Na szczególną uwagę zasługują gatunki charakterystyczne dla lasów naturalnych (Chrysothrix candelaris Złociszek jaskrawy, Homalia trichomanoides Gładysz paprociowaty), a zwłaszcza parzoch szerokolistny Porella platyphylla - rzadki reliktowy (puszczański) wątrobowiec liściasty. Rys. 4. Występowanie wybranych gatunków porostów i mszaków. Czytelność granic: Proponowane granice wyznaczone są wzdłuż dróg i ścieżek. Rys. 5. Granice terenu proponowanego do włączenia do rezerwatu (czerwona linia) Fragment wydzielenia 37b Proponuje włączenie do rezerwatu fragmentu wydzielenia 37b głównie ze względu na poprawę czytelności granic w terenie. Granice przebiegałaby ul. Reja i ścieżką wiodącą doliną. Obszar jest stosunkowo mało wykorzystywany rekreacyjnie. Podczas spaceru zauważyłem 2 niebyt bogate stanowiska Chrysothrix candelaris Złociszek jaskrawy. Teren jest stosunkowo mocno przekształcony przez gospodarkę leśną. Strome zbocza stanowią stosunkowo niewielki fragment jego powierzchni. Z powyższych względów włączenie tego obszaru ma niski priorytet w porównaniu do pozostałych propozycji. Rys. 6. Granice terenu proponowanego do włączenia do rezerwatu (czerwona linia) Niewielki fragment wydzielenia 48d Włączenie tego niewielkiego fragmentu 48d ma charakter porządkowy, poprawi czytelność granicy rezerwatu, która będzie wyznaczała ścieżka. Rys. 7. Granice terenu proponowanego do włączenia do rezerwatu (czerwona linia)	
--	---	--

	Osoba fizyczna Andrzej J.	Z nieukrywaną radością przyjąłem wiadomość o rozpoczęciu procedowania przez Państwa projektu utworzenia rezerwatu przyrody „Lasy Sopot”, przygotowanie dokumentacji projektowej którego, na zlecenie Miasta Sopot, w roku 2021 miałem przyjemność koordynować. Wnoszę, że jesteście Państwo w posiadaniu w/w dokumentacji. Prezentuje ona przemyślaną i spójną koncepcję ochrony rezerwatowej obszaru, która znalazła się także w pozytywnie zaopiniowanym przez Państwa i zatwierdzonym, a więc obowiązującym, planie ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Dlatego z zaskoczeniem zapoznałem się z przedstawioną do konsultacji propozycją granic rezerwatu, którego powierzchnia zredukowana została do nieco ponad 1/3 pierwotnie proponowanej, nie obejmując nawet wersji wskazanej w dokumentacji jako minimalna, a poza obszarem chronionym pozostawiając wiele fragmentów o wyjątkowych walorach przyrodniczych. Obiekt w proponowanych pierwotnie do ochrony rezerwatowej granicach obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi i walorami krajobrazowymi, jako całość spełniając ustawową definicję rezerwatu. Do jego wyróżniających cech należą między innymi: kompleks bardzo dobrze zachowanych chronionych siedlisk przyrodniczych – kwaśnej i żyznej buczyny, z charakterystycznymi gatunkami runa, specyficzną fauną i mycobiotą, wyjątkowy w skali regionu kompleks starodrzewi ze znacznym udziałem lasów w wieku ponad 140 lat oraz licznymi gatunkami charakterystycznymi dla dojrzałych lasów o naturalnym charakterze. W granicach Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego jest to jeden z trzech (obok Lasów Oliwskich i Doliny Zagórskiej Strugi) najlepiej zachowanych, a jednocześnie zwartych i wewnętrznie spójnych obiektów. Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach prowadzonych przez Państwa konsultacji wnoszę o powrót do zaproponowanych w cytowanej dokumentacji granic, przynajmniej tych z zamieszczonej tam wersji minimalnej, a jeśli i to z	Uwagi uwzględniono częściowo. Znaczna część wnioskowanych wydzielen znalazła się w granicach rezerwatu przyrody. Nie włączono w granice rezerwatu okolic sanatorium Leśnik (tj. wydzielen w oddziale 29) z uwagi na zbyt dużą antropopresję, a także istniejące zagospodarowanie i infrastrukturę. Rozważono również dodanie wydzielen 49 a i 49b. Z uwagi na przebieg ww. wydzielen na styku z ogródkami działkowymi i funkcjonującymi miejscami parkingowymi, które nie powinny znajdować się na terenie rezerwatu, nie zdecydowano się na włączenie ich w granice, mimo posiadanych walorów. Na ten moment, zasadne wydaje się odsunięcie granicy rezerwatu od ulicy Reja.
--	--------------------------------------	--	--

	jakichś przyczyn nie będzie możliwe, włączenie do rezerwatu przynajmniej wskazanych w pierwotnej dokumentacji wydzielen z oddz. 48 i 49 (działki 48/2 i 49/3) oraz kilku innych wskazanych niżej. Analizując mapy zawarte w dokumentacji trudno nie zauważyć, że w oddziałach 48 i 49 koncentrują się w sposób wyjątkowy stwierdzone w ramach prac projektowych stanowiska większości gatunków rzadkich i chronionych waloryzujących obszar - roślin naczyniowych, mszaków, grzybów, porostów i zwierząt. Nie wymieniam ich tu bo zawiera je przekazana Państwu przez Miasto Sopot dokumentacja (mapy na str. 25, 32, 42, 59 oraz odpowiednie tabele) a także dokumentacja planu ochrony TPK. Wydz. 49b obejmuje drzewostan w wieku blisko 180 lat, który pozostawiony poza rezerwatem zakwalifikowany zostanie jako drzewostan przeszlębny i podlegać będzie standardowym procedurom urzędzeniowym, a więc rębni złożonej i odnowieniu. Drzewostan ten, mimo znacznego udziału dębu jako gatunku panującego, nie wymaga przebudowy, stanowiąc przykład przeszłej gospodarki leśnej oraz dynamicznych procesów sukcesyjnych. Dlatego między innymi w dokumentacji wydzielenie to proponowaliśmy do strefy ochrony ścisłej. Żadnej ingerencji nie wymagają także dobrze zachowane fragmenty w innych wydzieleniach, które znalazły się poza proponowanymi granicami rezerwatu, np. 43f, a także pierwotnie wskazywane również do ochrony ścisłej wydzielenia w oddz. 29. Według projektu rozporządzenia rezerwat ma chronić młodogłacjalny krajobraz z jego charakterystyczną rzeźbą. Tymczasem proponowanymi granicami objęto przede wszystkim wypłaszczenie morenowe w centrum obszaru, pomijając znaczną część, jeśli nie większość głębokich rozcięć erozyjnych, najbardziej typowych dla tego krajobrazu i jego zróżnicowanej rzeźby. Bardzo proszę o powtórne przeanalizowanie materiału i optymalizację granic także pod tym kątem. Na konieczność powtórnej analizy materiału oraz włączenia opisanych wcześniej fragmentów wskazuje także istotna dla skutecznej ochrony przyrody zasada dążenia do wzmacniania integralności sieci obszarów chronionych –	
--	--	--

	wydzielenia w oddz. 48 stanowią łącznik pomiędzy konsultowanym rezerwatem w proponowanych przez Państwa granicach, a istniejącym rezerwatem „Zajęcze Wzgórze”. Doprowadzenie do zetknięcia się granic obu obiektów będzie niewątpliwie ułatwiało zarządzanie nimi w przyszłości, także pod kątem istotnych dla obszaru funkcji społecznych – turystyki i rekreacji, a w dłuższej perspektywie ułatwi połączenie ich w jeden rezerwat z jedną koncepcją ochrony i udostępnienia i jednym planem ochrony. Otulina, nie będąc formą ochrony przyrody, nie daje pełni możliwości skutecznego wpływania na prowadzoną w niej gospodarkę leśną, a także różne formy aktywności ludzkiej. Utworzenie jej w zaproponowanych w konsultacjach granicach jest bez wątpienia zasadne w przypadku rezygnacji z objęcia ochroną całego kompleksu, jednak pod warunkiem przesunięcia części wydzielen z proponowanej otuliny w granice rezerwatu. Obiekt uwzględniający powyższe uwagi, z powierzchnią około 200 ha, mógłby stanowić consensus między potrzebami skutecznej ochrony przyrody a innymi uwarunkowaniami. Proponowany do konsultacji rezerwat consensusu takiego nie zapewnia.	
--	---	--